

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **M. G.**, zastoupeného Mgr. Romanou Mrózkovou, advokátkou, sídlem Široká 590/3, Havířov, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 4. 2019, č. j. MSK 32475/2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 9. 2019, č. j. 20 A 20/2019 – 36,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Magistrát města Karviná uznal žalobce dne 7. 2. 2019 vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a změně některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se dopustil tím, že „*v nepřímém úmyslu dne 30. 5. 2018 kolem 17:20 hodin ve Stonavě na pozemní komunikaci č. 4749 poblíž rybníku Můčovec při řízení vozidla VW Multivan, RZ ..., držel v ruce telefonní přístroj nebo jiné hovorové zařízení nebo záznamové zařízení – mobilní telefon*“. Za to mu byla uložena pokuta ve výši 2 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Odvolání žalobce žalovaný zamítl.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce u Krajského soudu v Ostravě. Krajský soud žalobu neshledal důvodnou a zamítl ji.

[3] Krajský soud uvedl, že správní soudy ve své rozhodovací praxi odmítají paušální nevěrohodnost policistů, kteří přestupek na místě projednávali, a je vždy třeba vyjít z konkrétních okolností případu. V posuzované věci z ničeho neplyne, že by bylo možné pochybovat o věrohodnosti či nestrannosti klíčového svědka - policisty R. a ani žalobce netvrdil nic konkrétního, čím by svědka znevěrohodnil, vyjma obecného konstatování o možném narušení jeho nestrannosti systémem hodnocení a odměňování. Není tak důvod, aby skutkový závěr nemohl být opřen toliko o jeho výpověď, neboť se jedná o přestupek, který je nepochybně vnímatelný lidským zrakem. Důkaz není nedostatečný jenom proto, že se jedná o jediný přímý důkaz a že řidič (žalobce) skutek popírá. Důkazní hodnotu výpovědi přitom nesnižuje ani fakt, že svědek s odstupem času nepopsal barvu telefonu (výslech proběhl cca 2,5 měsíce po činu). Žalovaný přitom při hodnocení policistovy výpovědi zcela správně přihlédl také k chování žalobce na místě samém, který se omezil na pouhý nesouhlas se skutkem, aniž by přednesl svou verzi skutkového děje. Žalobci nic nebránilo, aby tvrzení o držení powerbanky a o možné záměně, které uvedl v průběhu výslechu před soudem, uvedl na místě samém, nebo alespoň v průběhu správního řízení. Účastnická výpověď by ani v přestupkovém řízení neměla sloužit k nahrazování vlastních tvrzení, ale až k jejich prokázání. Tvrzení o záměně telefonního přístroje s powerbankou tak krajský soud považoval za nevěrohodné.

[4] Uvedené závěry nejsou dle soudu v rozporu s rozhodnutími, na která odkazoval žalobce v žalobě (rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 102/2010 nebo náleží Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 520/16, který se týkal trestního řízení). V uvedených rozhodnutích vycházely soudy ze zcela jiné důkazní situace (především v nich byly na rozdíl od přezkoumávané věci účinně zpochybňovány výpovědi policistů) a ani z nich navíc nevyplývá, že by v případě, kdy výpověď policisty nebyla účinně zpochybněna, nemohl být přestupek nebo trestný čin opřen toliko o jeho výpověď.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.).

[6] Stěžovatel namítá, že v projednávané věci nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav, neboť byl uznán vinným z přestupku pouze na základě svědecké výpovědi jednoho policisty.

[7] Soud zhodnotil výpověď stěžovatele, kterou provedl, jako nevěrohodnou s tím, že stěžovatel měl možnost uvedené okolnosti tvrdit již ve správním řízení. Stěžovatel však žádal o provedení výslechu po celou dobu trvání správního řízení. To že k provedení takového důkazu bylo přistoupeno až před krajským soudem, nelze přisuzovat k jeho tíži.

[8] Krajský soud se dle stěžovatele dostatečně nevypořádal s judikaturními závěry, které v žalobě citoval. Odkazuje zejména na náleží Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 520/16, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2011, č. j. 7 As 102/2010 - 86. Krajský soud uvedl, že by bylo nepřiměřené požadovat po svědkovi, aby dva a půl měsíce po události uváděl specifikaci pozorovaného mobilního telefonu. Stěžovatel však namítá, že prodleva mezi událostí a výslechem policisty, která má za následek neschopnost policisty dostatečně popsat všechny podstatné skutečnosti tvrzeného protiprávního jednání, nemůže jít k tíži obviněného.

[9] V projednávané věci mělo jít o jednání obtížně pozorovatelné pouhým okem (konkrétně to, zda se jedná či nejedná o mobilní telefon). Nadto v situaci, kdy se počet a intenzita odhalených přestupků alespoň částečně projevuje v hodnocení policisty, je možné dojít k závěru, že takový svědek není zcela věrohodný a nestranný (viz rozsudek ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010 - 63, či ze dne 21. 1. 2016, č. j. 6 As 126/2015 - 42). Stěžovatel tak má za to,

pokračování

že na základě takového jediného důkazu nelze učinit jednoznačný závěr o spáchání přestupku a jak správní orgány, tak soud měli postupovat dle zásady v pochybnostech ve prospěch obviněného.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti pouze odkázal na řízení před krajským soudem.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[12] Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[13] Stěžovatel již ve správním řízení a následně též v žalobě poukazoval na judikaturu týkající se prokazování skutkového stavu na základě svědeckých výpovědí, a to zejména v souvislosti s přestupkem spočívajícím v držení telefonního přístroje za jízdy.

[14] Se stěžovatelem je třeba souhlasit, že držení hovorového zařízení řidičem při jízdě ve vozidle patří mezi obtížně zachytitelné přestupky (taková jednání, která lze z velké vzdálenosti pozorovat jen stěží a která se navíc odehrávají uvnitř jedoucího vozidla obviněného), byť pozorovatelné pouhým okem. Takový přestupek je proto často prokazován pouze svědeckými výpověďmi zasahujících policistů a není neobvyklé, že proti sobě stojí tvrzení policistů a obviněného z přestupku. Z toho důvodu je u těchto obtížně zachytitelných přestupků třeba klást vyšší nároky na přesvědčivost důkazů (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 22. 7. 2011, č. j. 7 As 102/2010 – 86), a tedy věrohodnost svědecké výpovědi policistů, kterou mohou mj. snižovat především důkazy svědčící o jejich zaujatosti vůči osobě obviněného nebo o narušení jejich nestrannosti způsobené např. způsobem jejich hodnocení a odměňování. Nedostatek nestrannosti policistů může nasvědčovat také zbytečná a neobvykle důkladná prohlídka vozidla, která následovala poté, co obviněný řidič odmítl podepsat souhlas s blokovou pokutou za přestupek (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010 - 63). U obtížně pozorovatelných přestupků je pak nutné rovněž zhodnotit, zda měli strážníci či policisté vůbec možnost spatřit spáchání takového přestupku. Správní orgán je dle § 50 odst. 3 správního řádu povinen i bez návrhu zjistit všechny skutečnosti svědčící ve prospěch i neprospěch toho, komu má být uložena povinnost. Zároveň dle § 3 správního řádu je úkolem správního orgánu zjistit stav věci tak, že o něm nejsou důvodné pochybnosti.

[15] V projednávané věci stěžovatel ve svých podáních neuváděl žádné konkrétní okolnosti, které by měly zpochybnit skutkový děj, tak jak jej popsal policista R. Ve vyjádření k podkladům pro rozhodnutí ze dne 11. 9. 2018 stěžovatel zpochybňoval přesné místo spáchání přestupku, které bylo následně po zásahu žalovaného vyjasněno. V odvolání proti rozhodnutí prvostupňového správního orgánu pak uplatnil obecnou argumentaci týkající se nestrannosti a věrohodnosti policistů s poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu, neuváděl však žádné konkrétní okolnosti, které by naznačovaly, že v jeho případě zasahující policista, jehož výpověď tvořila rozhodující důkaz, nepostupoval nezainteresovaně a nestranně či naopak postupoval vůči stěžovateli šikanózně nebo přehnaně horlivě. Stěžovatel v průběhu správního ani soudního řízení nijak nerozporoval otázku pozorovacího úhlu policistů, vzdálenost, na kterou se od nich pohyboval, rychlost, kterou projížděl, či pozorovací podmínky v daný den.

[16] Správní orgány se pečlivě zabývaly okolnostmi věci. Správní spis obsahuje fotografii místa spáchání přestupku, ze které je zřejmé, že ve výhledu nebránil policistovi žádný porost či jiná překážka, což se shoduje s policistovým tvrzením při výslechu. Policista R. dále uvedl, že hlídka stála asi 5 metrů od vozovky a projíždějící automobil viděl v rozsahu asi 30 – 40 metrů. Správní orgán tak správně vyhodnotil, že policista mohl přes čelní sklo vidět do vozidla. Správní orgán dále uvedl, že nemožnost určit barvu telefonu, nečiní policistovu výpověď méně věrohodnou, neboť mobilní telefon se zpravidla drží tak, že jeho zadní část je položena v dlani osoby, barevný kryt tudíž není vidět. Policista dále popsal, že ruka, ve které stěžovatel držel telefon, byla pokrčená v lokti a telefon byl přizvednut do výše ramen.

[17] Takto zjištěný skutkový stav nezpochybnilo ani stěžovatelovo tvrzení uvedené v průběhu výslechu před krajským soudem, že v ruce držel powerbanku, nikoliv mobilní telefon. Ačkoliv je pravdou, že svůj výslech navrhoval již v průběhu správního řízení a správní orgány jej neprovedly z důvodu nadbytečnosti, omezil se vždy na pouhé konstatování, že se chce k věci vyjádřit, proto navrhuje svůj výslech. Vyjádření k věci a seznámení se s podklady pro rozhodnutí mu však vždy bylo umožněno v souladu s § 36 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. V průběhu celého řízení ovšem stěžovatel netvrdil žádnou vlastní verzi skutkového děje, omezil se pouze na obecnou polemiku týkající se věrohodnosti výpovědi policistů. V takovém případě krajský soud, který doplnil dokazování ve smyslu § 77 odst. 2 s. ř. s., správně vyhodnotil, že stěžovatelovo tvrzení nemůže vést ke zpochybnění skutkového stavu, jak byl zjištěn v řízení před správními orgány.

[18] Stěžovatel z judikatury Nejvyššího správního soudu dovozuje, že není možné rozhodnout o vině za přestupek na základě jediného důkazu spočívajícího ve výpovědi policisty. Takový závěr ovšem z rozhodovací praxe zdejšího soudu neplyne. Jak již soud zrekapituloval v odst. [14] tohoto rozsudku, věrohodnost výpovědi v takových případech je nutno hodnotit zvláště pečlivě. Pokud ovšem o přesvědčivosti a věrohodnosti důkazu není pochybnost, není důvod, aby závěr o spáchání přestupku nemohl být založen pouze na výpovědi očitého svědka (třeba policisty). O takový případ se ostatně jednalo i v rozsudku ze dne 21. 1. 2016 č. j. 6 As 126/2015 - 42, který stěžovatel uvádí v kasační stížnosti.

[19] Nelze se ztotožnit ani s námitkou, že krajský soud se nedostatečně vypořádal s judikaturou, na kterou stěžovatel odkazoval v žalobě. Krajský soud správně uvedl, že rozhodnutí se týkala skutkově nesrovnatelných situací. Ve věci sp. zn. 7 As 102/2010 existoval rozpor mezi výpověďmi zasahujících policistů a tvrzení obviněného z přestupku zejména v klíčových otázkách, zda a z jakého místa jej policisté viděli při tom, jak drží v ruce telefonní přístroj, zda se pak mohli otočit a zastavit jej. Obviněný předložil znalecký posudek, v němž znalec uvedl, že z důvodu odstínění interiéru vozidla fóliemi, do něj není na vzdálenost větší než 3 metry vidět. Zároveň existovala pochybnost o nezaujatosti a věrohodnosti vypovídajících policistů z důvodu šikanózního výkonu kontroly. Ve věci sp. zn. I. ÚS. 520/16 se jednalo o posuzování věrohodnosti výpovědi svědků u obžaloby z křivého obvinění, přičemž klíčoví svědci byli zároveň aktéry incidentu, z nějž následné obvinění vzešlo. Obecné zásady týkající se hodnocení svědeckých výpovědí, které obě rozhodnutí vyjadřují, zcela jistě platí i v projednávané věci, ovšem jak již bylo výše uvedeno, ze správního spisu ani ze stěžovatelových tvrzení nevyplývají žádné okolnosti, které by ukazovaly na možnou zaujatost či nevěrohodnost vypovídajícího policisty (jak tomu bylo v právě uvedených případech).

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

pokračování

[21] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. září 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu